

OPROEP:

Samen voor begrip: Zorg voor mensen met onbegrepen gedrag in Nederland

In heel Nederland zien we een toenemend aantal mensen met onbegrepen gedrag vastlopen. Mensen die worstelen met een combinatie van psychische problemen, verslaving, verstandelijke beperkingen en dakloosheid. Mensen die geen passende plek vinden, te laat hulp krijgen of tussen wal en schip belanden en zorg mijden. Daarbij neemt de druk op de samenleving, zorgverleners en hulpdiensten steeds verder toe. Dit is geen individueel falen. Dit is maatschappelijk tekortschieten. En dat willen we met elkaar veranderen: de samenleving en politiek zijn gezamenlijk aan zet.

Wij vragen in het bijzonder aandacht voor mensen die hun hulpvraag overschreeuwen. De mensen met onbegrepen gedrag die we tegenkomen op straat, in de wijk, bij de opvang of in crisissituaties. Het zijn medemensen die begrip, veiligheid, rust en perspectief nodig hebben en verdienen. Er ligt een maatschappelijke opgave om mensen met onbegrepen gedrag een plek in de maatschappij te gunnen. Dat begint bij nabijheid, bij aanwezig zijn, door te luisteren en mensen op te zoeken wanneer zij zichzelf niet kunnen melden. Maar begrip kan alleen bestaan als we met elkaar de juiste randvoorwaarden bieden. Het recht op bestaan en de mogelijkheid tot herstel zijn essentieel voor iedereen.

Daarom roepen wij de overheid, politiek en de brede samenleving gezamenlijk op tot een stevig en menswaardig beleid als het gaat om mensen met onbegrepen gedrag. Beleid dat wérkt.

1

Meer passende woonzorgplekken

Mensen met complexe problemen hebben plekken nodig waar wonen en zorg samen worden geboden; in brede zin, maar zeker ook plekken in het strafrechtelijk kader. Geen tijdelijke noodoplossingen, maar veilige, duurzame woonplekken waar stabiliteit mogelijk is. Denk hierbij onder andere aan beschermd- en beschut wonen en Skaeve Huse. Zonder passende plekken blijven mensen rondzwerven tussen instellingen, op straat en in de crisisopvang.

2

Flexibelere en domeinoverstijgende financiering

De huidige financiering in zorg en ondersteuning is versnipperd en inflexibel. Daardoor vallen mensen met gecombineerde problematiek te vaak buiten de boot. Geef professionals de ruimte om te doen wat nodig is en te doen wat niet binnen een hokje past. Zet in op integrale domeinoverstijgende financiering die aansluit bij de realiteit van het leven, niet bij de structuren van een systeem.

3

Verstevinging van bemoeizorg

Niet iedereen vraagt zelf om hulp. Juist daarom is bemoeizorg onmisbaar: proactief, outreachend en gericht op het opbouwen van een relatie. Versterk deze vorm van zorg, investeer in professionals die mensen opzoeken en erin geloven dat verandering mogelijk is.

4

Focus op wat wél werkt

Hulp moet daar zijn waar de problemen ontstaan. Op dit moment is de politie veel bezig met mensen die eigenlijk zorg nodig hebben. Samenwerkingsvormen (zoals onder andere straattriageteams) met expertise uit zorg, veiligheid en sociaal domein kunnen vroegtijdig signaleren en de-escaleren. Een brede meldkamer waarin zorgprofessionals in directe verbinding staan met hulpdiensten en 24/7 beschikbaar zijn, kan ervoor zorgen dat iemand met onbegrepen gedrag niet automatisch in het veiligheidsdomein belandt, maar de juiste begeleiding krijgt. Belangrijk is dat er gefocust wordt op wat wél werkt om verantwoordelijkheid te pakken voor kwetsbare mensen en dat te doen. Hierdoor kunnen politie en justitie worden ontlast.

5

Adequate informatieuitwisseling

Om zorg te kunnen dragen voor mensen met onbegrepen gedrag zijn goede samenwerking, zorgvuldige en adequate informatieuitwisseling en een grondslag voor gegevensverwerking van groot belang. De Wet aanpak meervoudige problematiek (Wams) ziet op een integrale aanpak van meervoudige problematiek in samenwerking met de burger. Bij het uitwerken van de Wams is het cruciaal dat niet alleen grondslagen voor gegevensuitwisseling worden geregeld, maar dat er ook aan het belang van het beroepsgeheim en de vertrouwensrelatie tussen zorgverlener en cliënt recht wordt gedaan.

Onbegrepen gedrag is vaak een signaal van nood

Het is een signaal dat er iets anders nodig is — van ons allemaal. Met deze oproep vragen wij om een samenleving en politiek die niet wegstijgt, maar die kiest voor menselijkheid, nabijheid en structurele oplossingen.

**Onbegrepen, maar nooit afgeschreven.
Ieder mens telt!**

